

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

11 ноември 2014 година *

„Преюдициално запитване — Социална политика — Директива 2000/78/ЕО — Равно третиране в областта на заетостта и професиите — Член 2, параграф 1 и параграф 2, буква а) — Член 6, параграф 1 — Дискриминация, основана на възраст — Национална уредба, която обвързва зачитането на приключени преди 18-годишна възраст периоди на обучение и прослужено време за целите на определяне на възнаграждението с удължаване на сроковете за повишаване — Обосновка — Годност за постигане на преследваната цел — Възможност за оспорване на удължаването на сроковете за повишаване“

По дело C-530/13

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Verwaltungsgerichtshof (Австрия) с акт от 16 септември 2013 г., постъпил в Съда на 8 октомври 2013 г., в рамките на производство по дело

Leopold Schmitzer

срещу

Bundesministerin für Inneres,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: V. Skouris, председател, K. Lenaerts, заместник-председател, A. Tizzano, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, C. Vajda, S. Rodin и K. Jürimäe, председатели на състави, A. Rosas, E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský, Ал. Арабаджиев (докладчик), M. Safjan и F. Biltgen, съдии,

генерален адвокат: Y. Bot,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

— за австрийското правителство, от C. Pesendorfer, в качеството на представител,

— за Европейската комисия, от B.-R. Killmann и D. Martin, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

* Език на производството: немски.

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), както и на член 2, член 6, параграф 1 и член 16 от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите (ОВ L 303, стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 6, стр. 7).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор на г-н Schmitzer с Bundesministerin für Inneres (Федерален министър на вътрешните работи) относно законосъобразността на режима на възнагражденията на държавните служители, въведен от австрийския законодател с цел премахването на дискриминация, основана на възраст.

Правна уредба

Директива 2000/78

- 3 Съгласно член 1 от Директива 2000/78 „[ц]елта [й] е да регламентира основната рамка за борба с дискриминацията, основана на религия или убеждение, увреждане, възраст или сексуална ориентация по отношение на заетостта и упражняването на занятие, с оглед прилагането в държавите членки на принципа за равно третиране“.
- 4 Член 2 от тази директива гласи:
 - „1. За целите на настоящата директива, „принципът за равно третиране“ означава, че няма да има пряка или непряка дискриминация въз основа, на който и да е от признаците, посочени в член 1.
 2. За целите на параграф 1:
 - а) проява на пряка дискриминация има, когато едно лице е, било е, или би било третирано по-малко благоприятно от друго в сравнима ситуация въз основа един от признаците, упоменати в член 1;
- 5 Съгласно член 3, параграф 1, буква в) от посочената директива тя се прилага към всички лица както от публичния, така и от частния сектор, включително публични органи, по-специално във връзка с условията за наемане на работа и труд, включително условията за заплащане.
- 6 Член 6 от Директива 2000/78 гласи:
 - „1. Независимо от член 2, параграф 2, държавите членки могат да регламентират, че разлики в третирането на основание възраст не представлява[т] дискриминация, ако в контекста на национално[то] право, те са обективно и [разумно] оправдани от законосъобразна цел, включително [от] законосъобразн[и цели на] политика[та] по заетостта, трудов[ия] пазар и [...] професионалното обучение и, ако средствата за постигане на тази цел са подходящи и необходими.

Такива разлики в третирането могат да включват освен другото:

- a) създаването на специални условия за достъп до заетост и професионално обучение, заетост и упражняване на занятие, включително условия за уволнение и възнаграждение, на млади хора, по-възрастни работници, лица, които издържат други лица, за да се насърчава тяхната професионална интеграция или да се осигури тяхната защита;
- b) определянето на минимални условия за възраст, професионален опит или старшинство в службата[,] за достъп до заетост или до определени ползи, свързани със заетостта;

[...]“.

- 7 Параграф 1 от озаглавения „Защита на права“ член 9 от тази директива гласи:

„Държавите членки осигуряват, че съдебните и/или административни процедури, включително, когато те считат за подходящо, и помирителни процедури, за привеждане в изпълнение на задълженията по настоящата директива са достъпни за всички лица, които считат себе си засегнати поради неприлагането спрямо тях на принципа за равно третиране, дори след като [правоотношението], в ко[е]то [се допуска, че е налице] дискриминация[,] е [прекратено]“.

- 8 Член 16 от Директива 2000/78, озаглавен „Спазване“, предвижда:

„Държавите членки вземат необходимите[те] мерки, за да гарантират, че:

[...]

- b) всички разпоредби, противоречащи на принципа за равно третиране, които са включени в колективни трудови договори [...] са или могат да бъдат обявени за нищожни, или да бъдат изменени“.

Австрийската правна уредба

Режимът преди изменителния закон

- 9 В действащата редакция преди изменението с обратна сила с Федерален закон от 30 август 2010 г. за изменение на Закона от 1979 г. за статута на държавните служители, на Закона за заплатите от 1956 г., на Закона за наетите по договор държавни служители от 1948 г. и на Закона за статута на съдиите и прокурорите (BGBl. I, 82/2010), приложим от 1 януари 2004 г. до 30 август 2010 г. (наричан по-нататък „изменителният закон“), член 8 от Закона от 1956 г. за заплатите (Gehaltsgesetz 1956, BGBl. 54/1956, наричан по-нататък „GehG“) е включвал общо правило за повишаване през 2 години.
- 10 В действащата към 31 декември 2003 г. редакция член 12, параграф 1 от GehG, изменен със Закона от 2002 г. относно дерегулирането и държавната служба (Deregulierungsgesetz-Öffentlicher Dienst 2002, BGBl. I, 119/2002), е предвиждал:

„С изключение на периодите, които са приключили преди навършване на 18-годишна възраст от заинтересуваното лице, и при спазване на ограниченията съгласно параграфи 4—8 референтната дата за повишаване в ранг се изчислява назад във времето от деня на назначението:

- 1. на база периодите, посочени в параграф 2, които се вземат изцяло предвид;
- 2. на база на останалите периоди,

- а) отговарящи на критериите по параграф 3 или 3а, които се вземат изцяло предвид;
- б) които се вземат предвид наполовина, ако не отговарят на критериите по параграф 3 или 3а, но не повече от 3 години“.

Изменителният закон

- 11 Целта на изменителния закон е била да приведе федералните правила за калкулиране на периодите преди постъпване на служба в съответствие с Директива 2000/78 съгласно тълкуването ѝ от Съда в решение *Hütter* (C-88/08, EU:C:2009:381), в което Съдът е констатирал несъвместимост с членове 1, 2 и 6 от Директива 2000/78 на национална правна уредба, която, за да не постави общообразователния курс на обучение в по-неблагоприятно положение в сравнение с професионалното обучение и за да насърчи интеграцията на пазара на труда на завършилите практическо обучение млади хора, при определянето на клас „прослужено време“ на договорно наетите държавни служители на държава членка изключва възможността да се вземат предвид периодите на заетост, приключили преди навършване на 18-годишна възраст.
- 12 Този закон по-специално внася изменения с обратна сила, считано от 1 януари 2004 г., в членове 8 и 12 от *GehG*.
- 13 Под заглавие „Повишаване“, след промените, внесени с изменителния закон, член 8, параграф 1 от *GehG* гласи:

„Повишаването се определя в зависимост от референтна дата. Освен ако настоящият член предвижда друго, необходимият период за повишаване във втори ранг за всяка категория труд е 5 години, а за останалите рангове — 2 години“.

- 14 Под заглавие „Референтна дата за повишение“, след промените, внесени с изменителния закон, член 12 от *GehG* предвижда:

„(1) При спазване на ограниченията съгласно параграфи 4—8 референтната дата, която се взема предвид за целите на повишаване в ранг, се изчислява назад във времето от деня на назначаване на база на периодите след 30 юни на годината, в която са или биха били налице 9 приключени учебни години след постъпване в началната степен на обучение:

- 1. периодите, посочени в параграф 2, се вземат изцяло предвид;
- 2. останалите периоди,
 - а) отговарящи на критериите по параграфи 3 или 3а, се вземат изцяло предвид;
 - б) които не отговарят на критериите по параграфи 3 или 3а
 - аа) се вземат изцяло предвид до 3 години и
 - бб) се вземат предвид наполовина, но не повече от 3 допълнителни години.

[...]

(3) Периодите по параграф 1, точка 2, през които държавният служител е упражнявал дейност или е учел, могат да се вземат предвид в общ интерес изцяло, доколкото дейността или обучението представляват особен интерес за работата. [...]

[...]“.

15 След промените, внесени с изменителния закон, член 113, параграфи 10—12 от GehG предвижда:

„(10) Референтната дата, която се взема предвид за повишаване в ранг, и произтичащата от нея степен на заплащане подлежат на преизчисляване в съответствие с членове 8 и 12 [от GehG след промените, внесени с изменителния закон,] единствено по заявление и само в случаите, когато актуалната степен на заплащане се определя от референтната дата. Заявления могат да подадат и лицата, които получават периодични плащания съгласно Закона за пенсиите от 1965 г.

(11) По отношение на лицата, които не подадат заявление съгласно параграфи 10 и 12 или за които не се налага преизчисляване на референтната дата в съответствие с параграф 10,

1. продължават да се прилагат член 8 и член 12, параграф 1 [от GehG] в редакцията, действаща към 31 декември 2003 г. [...].

[...]

(12) Заявленията по параграф 10 се подават по образец, одобрен с наредба на федералния канцлер. Лицата, имащи право да подадат заявление, които преди публикуването на [изменителния закон] са поискали преизчисляване на референтната си дата или на степента си на заплащане, позовавайки се на периоди, предшествващи постъпването им на служба, приключили преди навършването на 18-годишна възраст, или които са поискали допълване на заплатата на това основание, ще бъдат поканени да подадат ново заявление по посочения образец [...].“

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

16 Г-н Schmitzer е държавен служител в Bundesministerium für Inneres (Федерално министерство на вътрешните работи). На 22 януари 2013 г. той е подал заявление за ревизиране на референтната дата за повишаването му, като се вземат предвид приключените от него преди 18-годишна възраст периоди на обучение и прослужено време по смисъла на приложимото национално законодателство. Въпреки че действащата към датата на назначаването му правна уредба не е позволявала отчитането на тези периоди, след промените с изменителния закон член 113 GehG вече му дава тази възможност.

17 С решение от 28 януари 2013 г. Bundesministerin für Inneres е определила като нова референтна дата 1 юли 1975 г. в съответствие със заявлението на г-н Schmitzer. В мотивите на това решение е посочено, че за режима на възнаграждение на г-н Schmitzer се прилага и член 8 от GehG в съответствие с промените, внесени с изменителния закон, който преди повишаване във втори ранг изисква приключването на 5-годишен период, в който е бил заеман първият ранг.

18 На 26 февруари 2013 г. г-н Schmitzer е подал заявление за коригиране на степента му на заплащане съгласно член 8 от GehG в редакцията преди изменителния закон, за да се ползва от повишаване в ранг на всеки две години след посочената референтна дата.

19 На 4 април 2013 г. Bundesministerin für Inneres е отхвърлила това заявление.

20 Г-н Schmitzer обжалва решението пред Verwaltungsgerichtshof (Административен съд). Тази юрисдикция иска да установи дали законодателна промяна, с която се въвеждат нови правила за недискриминационно определяне на референтната дата, отчитана за целите на повишаването на държавните служители, може едновременно с това да предвижда удължаване на периодите, които следва да бъдат приключени, за да настъпи промяна в категоризацията по ранг.

Посочената юрисдикция иска да установи дали това удължаване е съвместимо с правото на Съюза, доколкото се отнася единствено за държавните служители, които искат преразглеждане на референтната дата, отчитана за целите на повишаването им в ранг и на степента им на заплащане, но не и за държавните служители, които не подават такова заявление, нито за държавните служители, по отношение на които промяната в посочената дата е ирелевантна.

21 При тези обстоятелства Verwaltungsgerichtshof решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

- „1) Налице ли е — най-напред при спазване на член 52, параграф 1 от [Хартата] и член 6 от Директива [2000/78] — (пряка) разлика в третирането, основана на възраст по смисъла на член 21 от [Хартата], съответно на член 2, параграф 1 и параграф 2, буква а) от [тази директива], ако във връзка с въвеждането на недискриминационна система за повишаване на заплащането на нови държавни служители, при заварен държавен служител, който е бил дискриминиран при предишното правно положение (поради изключване на зачитането на периоди преди навършване на 18-годишна възраст за целите на повишаването), за когото — въпреки че ако подаде заявление, може да премине към новата система и по този начин да получи недискриминационно изчислена референтната дата за повишаването си — ако такова заявление бъде одобрено, би се стигнало до положение, при което поради предвиденото в новата система по-бавно повишаване неговото правно положение във връзка с възнаграждението (и поради това и в крайна сметка полагащата му се заплата), въпреки подобрието на референтната дата за повишаване, няма да е налице подобриение в степен, че той да получи същото правно положение по отношение на възнаграждението като благодетелстван вследствие на дискриминация съгласно предишната правна уредба заварен държавен служител (който се ползва от признати съгласно предишната уредба сравними периоди, но след навършване на 18-годишна възраст), който не счита, че трябва да премине към новата система?
- 2) При утвърдителен отговор на предишния въпрос, може ли при липса на обосноваване по смисъла на член 52, параграф 1 от [Хартата], съответно на член 6 от Директива [2000/78] (вж. във връзка с това по-специално следващия трети въпрос) държавен служител да се позове на директния ефект на член 21 от [Хартата], съответно на член 2 от [тази директива], в производство за установяване на правното му положение по отношение на възнаграждението, включително когато преди това, чрез подаване на съответно заявление, вече е получил подобриение на референтната дата за повишаване в по-горните степени на заплащане по новата система?
- 3) При утвърдителен отговор на първия въпрос, във връзка с въвеждането на недискриминационна система за нови служители, оправдано ли е запазването на разлики в правното положение по отношение на възнаграждението между непреминалите към новата система благодетелствани заварени служители, от една страна, и от друга страна, заварените служители, които въпреки преминаването продължават да са оцетени, от гледна точка на член 52, параграф 1 от [Хартата], съответно на член 6 от [посочената директива], като преходно явление от съображения за административна икономия и за запазване на придобитите права, съответно за защита на оправданите правни очаквания, дори когато:
 - а) при регламентиране на системата за повишаване националният законодател не е задължен да получи съгласието на социалните партньори и принципно трябва да действа само в конституционните граници на защитата на оправданите правни очаквания, което не изисква пълно запазване на придобитите права в смисъл на пълно запазване на предишната система за благодетелствани заварени държавни служители, непреминали към новата система;

- б) във връзка с това националният законодател би бил свободен да създаде еднакво положение за заварените държавни служители чрез зачитането на периоди и преди навършването на 18-годишна възраст, при запазване на правилата за повишаване за дискриминираните до момента заварени държавни служители;
 - в) свързаната с това административна тежест във връзка с очаквания голям брой на заявленията наистина би била значителна, но от гледна точка на разходите не би имало и приближаване към общата сума на неизплатените възнаграждения и възнагражденията, които нямат да бъдат изплащани в бъдеще на ощетените държавни служители в сравнение с облагодетелстваните държавни служители;
 - г) преходният период на продължаване на съществуването на разлика в третирането между заварените държавни служители ще трае много десетилетия и за много дълго време (вследствие на принципното „спиране на приемане“ на нови служители в публично-правно служебно отношение) ще засяга огромното преобладаващо мнозинство от всички държавни служители;
 - д) системата е била въведена с обратно действие в тежест на държавния служител, който би следвало да е в по-благоприятно положение, което е трябвало да се постигне вследствие на съобразяване на предимството на прилагането на правото на Съюза поне за периода между 1 януари 2004 г. и 30 август 2010 г. и чието прилагане към неговия случай държавният служител е поискал, и то още преди публикуването на изменителния закон?
- 4) При отрицателен отговор на първия и втория въпрос или при утвърдителен отговор на третия въпрос:
- а) Представлява ли непряка дискриминация, основана на възраст, законодателна уредба, която за период на заетост в началото на кариерата предвижда по-дълъг период за повишаване и по този начин затруднява повишаването в следващата степен на заплащане?
 - б) При утвърдителен отговор на предишния въпрос, тази правна уредба пропорционална и необходима ли е с оглед на малкия професионален опит на държавния служител в началото на кариерата?
- 5) При утвърдителен отговор на третия въпрос:
- а) Представлява ли дискриминация, основана на възраст, законодателна уредба, която зачита до три години изцяло и до още три години наполовина „останалите периоди“, дори когато те не са служели нито за училищно обучение, нито за събиране на професионален опит?
 - б) При утвърдителен отговор на предишния въпрос, това неравно третиране обосновано ли е с цел да се предотврати утежняване на правното положение по отношение на възнаграждението за тези държавни служители (очевидно се има предвид и за нови държавни служители), които нямат съответни периоди преди навършване на 18-годишна възраст, подлежащи на зачитане, макар зачитането да се прилага и за други периоди след навършване на 18-годишна възраст?

- б) При утвърдителен отговор на въпрос 4, буква а) и при отрицателен отговор на въпрос 4, буква б) и същевременно утвърдителен отговор на третия въпрос или при утвърдителен отговор на въпрос 5, буква а) и отрицателен отговор на въпрос 5, буква б):

Водят ли наличните дискриминиращи признаци на новата правна уредба до последица, при която разликата в третирането по отношение на заварени държавни служители вече не е обоснована като преходно явление?“.

По преюдициалните въпроси

Предварителни бележки

- 22 С преюдициалните си въпроси запитващата юрисдикция моли Съда да даде тълкуване на принципа на недопускане на дискриминация, основана на възраст, който е установен в член 21 от Хартата и е конкретизиран с Директива 2000/78.
- 23 Както следва от практиката на Съда, когато приемат мерки, попадащи в приложното поле на Директива 2000/78, която конкретизира принципа за недопускане на дискриминация въз основа на възраст в областта на заетостта и професиите, държавите членки трябва да действат съобразно тази директива (вж. в този смисъл решения Prigge и др., C-447/09, EU:C:2011:573, т. 48 и Tyrolean Airways Tiroler Luftfahrt, C-132/11, EU:C:2012:329, т. 22).
- 24 При това положение въпросите, поставени в рамките на спор като разглеждания в главното производство, по който страни са частноправен субект и националната администрация, следва да се разгледат единствено с оглед на Директива 2000/78.

По първия и третия въпрос

- 25 С първи и трети въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска да установи по същество дали член 2, параграф 1 и параграф 2, буква а), както член 6, параграф 1 от Директива 2000/78 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, която, за да прекрати дискриминация, основана на възраст, отчита периодите на обучение и прослужено време, предхождащи навършването на 18-годишна възраст, но същевременно въвежда удължаване с три години на срока за преминаване от първи във втори ранг на всяка категория труд и всяка категория на заплащане по отношение на държавни служители, жертва на посочената дискриминация.
- 26 Най-напред следва да се провери дали разглежданата национална правна уредба съдържа разлика в третирането по смисъла на член 2, параграф 1 от Директива 2000/78. В това отношение следва да се напомни, че съгласно тази разпоредба „принципът за равно третиране“ означава, че няма да има пряка или непряка дискриминация въз основа на който и да е от признаците, посочени в член 1 от тази директива. Член 2, параграф 2, буква а) от нея уточнява, че за целите на параграф 1 проява на пряка дискриминация има, когато едно лице е третирано по-малко благоприятно от друго в сравнима ситуация въз основа на един от признаците, упоменати в член 1 от същата директива.
- 27 В главното производство релевантните категории лица за целите на тази съпоставка са, от една страна, държавните служители, чийто професионален опит дори само частично е придобит преди навършване на 18-годишна възраст (наричани по-нататък „ощетените при предходния режим държавни служители“), и от друга страна, държавните служители, придобили опит от същото естество и със сходна продължителност, но след достигане на посочената възраст (наричани по-нататък „облагодетелстваните при предходния режим държавни служители“).

- 28 Противно на твърденията на австрийското правителство, отказът на определени държавни служители да се ползват от член 12, параграф 1 от GehG след промените с изменителния закон, за които поради това продължава да се прилага предхождащият този закон режим, не може да повлияе на релевантността на тези категории за целите на посочената съпоставка.
- 29 Що се отнася до съществуването на разлика в третирането между тези две категории държавни служители, от документите по делото, с които разполага Съдът, е видно, че след решение Hütter (EU:C:2009:381) с приемането на изменителния закон австрийският законодател е променил текста на член 12, параграф 1 от GehG и е въвел режим относно възнагражденията и повишенията, позволяващ при определяне на референтната дата за повишаване да се вземе предвид целият професионален опит на лицата, независимо дали е бил придобит преди или след навършване на 18-годишна възраст. Както отбелязва запитващата юрисдикция, тази референтна дата вече се определя без дискриминация по възраст.
- 30 Все пак следва да се провери дали изменителният закон продължава да провежда различно третиране на двете засегнати категории държавни служители.
- 31 В това отношение следва да се отбележи, че за оцетените при предходния режим държавни служители, които, на основание член 113, параграф 10 от GehG след промените с изменителния закон, искат отчитане на периодите, предхождащи навършването на 18-годишна възраст, се прилага член 8, параграф 1 от GehG след промените, внесени със същия закон, който предвижда повишаване от първи във втори ранг едва след изтичането на 5 години, докато режимът, предхождащ този закон, е предвиждал повишаване след изтичането на 2 години.
- 32 Обратно, в съответствие с член 113, параграф 11 от GehG след промените с изменителния закон, референтната дата, която се взема предвид за повишаване на облагодетелстваните при предходния режим държавни служители, се преизчислява едва след подаването на заявление, което, както е посочила запитващата юрисдикция, тези държавни служители не считат, че трябва да внасят. Следователно по отношение на тях няма да се приложи удължаването с три години на изисквания период за повишаване от първи във втори ранг, за разлика от оцетените при предходния режим държавни служители, които са подали такова заявление.
- 33 По този начин, като приема член 8, параграф 1 от GehG след промените с изменителния закон, австрийският законодател е въвел разпоредба, която продължава да прилага различно третиране между оцетените и облагодетелстваните при предходния режим държавни служители, що се отнася до класирането им в степен на заплащане и съответстващото възнаграждение.
- 34 По този начин разглежданата в главното производство национална уредба не само неутрализира преимуществото, произтичащо от отчитането на периодите на обучение и прослужено време, приключили преди навършването на 18-годишна възраст, но и поставя в по-неблагоприятно положение единствено оцетените при предходния режим държавни служители, тъй като удължаването на сроковете за повишаване може да намери приложение единствено по отношение на тях. Поради това неблагоприятните последици от режима, предхождащ изменителния закон, не са престанали да се проявяват в тяхната съвкупност по отношение на тези държавни служители.
- 35 Доколкото удължаването с три години на периода, изискван за повишаване от първи във втори ранг, се прилага единствено за държавни служители, при които са налице приключени периоди преди навършването на 18-годишна възраст, следва да се приеме, че разглежданата в главното производство национална уредба съдържа разлика в третирането, пряко основана на възрастта, по смисъла на член 2, параграф 2, буква а) от Директива 2000/78.
- 36 На следващо място следва да се провери дали тази разлика в третирането може да бъде обоснована.

- 37 Съгласно член 6, параграф 1, първа алинея от Директива 2000/78 държавите членки могат да регламентират, че разлики в третирането на основание възраст не представляват дискриминация, ако в контекста на националното право те са обективно и разумно оправдани от законосъобразна цел, включително от законосъобразни цели на политиката по заетостта, трудовия пазар и професионалното обучение, и ако средствата за постигане на тази цел са подходящи и необходими.
- 38 Съдът е постановявал многократно, че държавите членки разполагат с широка свобода на преценката не само при избора на конкретна цел в областта на социалната политика и политиката по заетостта, но и при определянето на мерките, които могат да я осъществят (решение *Specht* и др., C-501/12—C-506/12, C-540/12 и C-541/12, EU:C:2014:2005, т. 46 и цитираната съдебна практика).
- 39 Според запитващата юрисдикция разглежданата в главното производство правна уредба има за цел преди всичко да въведе недискриминационен режим относно възнагражденията и повишенията. В рамките на изменителния закон правилата, които въвеждат изискване за подаване на заявление от всяко заинтересувано лице, за да се преразгледат референтните дати, както и правилата относно удължаването на сроковете за повишаване, обслужват цели, свързани с административни икономии, зачитане на придобитите права и защита на оправданите правни очаквания.
- 40 Освен това австрийското правителство подчертава, че приемането на изменителния закон е било мотивирано от бюджетни съображения.
- 41 Що се отнася до целта, свързана с бюджетното равновесие, която си поставя разглежданата в главното производство национална уредба, следва да се напомни, че правото на Съюза не възпрепятства държавите членки да вземат предвид бюджетни съображения, паралелно с политически, социални или демографски съображения, доколкото — като действат по този начин — те зачитат по-специално общия принцип за забрана на дискриминацията, основана на възраст. В това отношение, въпреки че бюджетни съображения могат да се намират в основата на избора на социална политика на дадена държава членка и да оказват влияние върху естеството или обхвата на мерките, които тя желае да приеме, такива съображения не могат да представляват сами по себе си законосъобразна цел по смисъла на член 6, параграф 1 от Директива 2000/78 (решение *Fuchs* и *Köhler*, C-159/10 и C-160/10, EU:C:2011:508, т. 73 и 74). Същото се отнася до съображенията от административен характер, които запитващата юрисдикция е посочила.
- 42 Що се отнася до зачитането на придобитите права и защитата на оправданите правни очаквания на работодателстваните при предходния режим държавни служители във връзка с тяхното заплащане, следва да се отбележи, че те представляват законосъобразни цели, свързани с политиката по заетостта и трудовия пазар, които в рамките на преходен период могат да обосноват запазването на предходните възнаграждения и в резултат от това — на дискриминационен режим, основан на възрастта (вж. в този смисъл решение *Hennigs* и *Mai*, C-297/10 и C-298/10, EU:C:2011:560, т. 90 и 92).
- 43 В случая, доколкото след промените с изменителния закон член 113, параграф 11 от *GehG* предвижда, че по отношение на лицата, които не подадат заявление за преразглеждане на тяхната референтна дата за повишаване или за които не се налага преизчисляване на тази дата, продължават да се прилагат членове 8 и 12 от *GehG* в редакцията, действаща към 31 декември 2003 г., посочените разпоредби позволяват постигането на целите за защита на придобитите права и на оправданите правни очаквания на работодателстваните от предходния режим държавни служители относно запазването на нивото им на заплащане. Всъщност за тях не се отнася удължаването с обратна сила на срока за повишение.

- 44 Посочените цели обаче не биха могли да обосноват мярка, която запазва окончателно, макар и само за някои лица, разликата в третирането в зависимост от възрастта, която реформата на дискриминационния режим, в който се вписва тази мярка, има за цел да премахне. Макар подобна мярка да е в състояние да осигури защитата на придобитите права и на оправданите правни очаквания за облагодетелстваните при предходния режим държавни служители, тя не е годна да въведе недискриминационен режим за ощетените от посочения предходен режим държавни служители.
- 45 С оглед на всички изложени съображения на първи и трети въпрос следва да се отговори, че член 2, параграф 1 и параграф 2, буква а), както член 6, параграф 1 от Директива 2000/78 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, която, за да прекрати дискриминация, основана на възраст, отчита периодите на обучение и прослужено време, предхождащи навършването на 18-годишна възраст, но същевременно въвежда удължаване с три години на срока за преминаване от първи във втори ранг на всяка категория труд и всяка категория на заплащане единствено по отношение на държавни служители, жертва на посочената дискриминация.

По втория въпрос

- 46 С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали държавен служител, който е бил жертва на дискриминация, основана на възраст, произтичаща от начина на определяне на референтната дата, отчитана във връзка с изчисляването на неговото повишение, трябва да може да се ползва от член 2 от Директива 2000/78, за да оспори дискриминационните последици от удължаването на сроковете за повишение, въпреки че тази дата е била преразгледана по негово искане.
- 47 Посочената юрисдикция всъщност предвижда на ощетен при предходния режим държавен служител да бъде отказана възможността да оспорва дискриминационните последици от удължаването на сроковете за повишение, поради това че тази нова дискриминация би произтекла единствено от обстоятелството, че последният е заявил и получил преразглеждане на референтната си дата, докато държавните служители, при които след навършване на 18-годишна възраст са приключени всички периоди, които могат да се вземат под внимание, са се отказали от подаването на такова заявление, поради което удължаването на сроковете за повишение не се отнася за тях.
- 48 Следва да се напомни практиката на Съда, съгласно която е възможно позоваване на правото на равно третиране, което произтича от принципа на недопускане на дискриминация в зависимост от възрастта по смисъла на член 2 от Директива 2000/78, от страна на частноправен субект срещу публичен орган (вж. в този смисъл решение *Römer*, C-147/08, EU:C:2011:286, т. 56 и цитираната съдебна практика).
- 49 В това отношение член 9 от Директива 2000/78 предвижда, че държавите членки осигуряват възможност на всички лица, които считат себе си засегнати от дискриминация, да защитят правата си. Член 16 от нея от своя страна задължава държавите членки да вземат необходимите мерки, за да гарантират, че всички разпоредби, противоречащи на принципа за равно третиране, които са включени в колективни трудови договори, са или могат да бъдат обявени за нищожни или да бъдат изменени.
- 50 Следователно, ако ощетен при предходния режим държавен служител не би могъл да оспори дискриминационните последици от удължаването на сроковете за повишение, поради това че е поискал и получил преразглеждане на референтната си дата, отчитана при неговото повишаване, докато облагодетелстваните при предходния режим държавни служители са се

отказали от подаването на такова заявление, той не би бил в състояние да потърси защита на всички права, които черпи от принципа на равно третиране, гарантиран от Директива 2000/78, което би било в противоречие с членове 9 и 16 от тази директива.

- 51 Следователно, предвид отговора на първи и трети въпрос, на втори въпрос следва да се отговори, че членове 9 и 16 от Директива 2000/78 трябва да се тълкуват в смисъл, че държавен служител, който е бил жертва на дискриминация, основана на възраст, произтичаща от начина на определяне на референтната дата, отчитана във връзка с изчисляването на неговото повишение, трябва да може да се ползва от член 2 от тази директива, за да оспори дискриминационните последици от удължаването на сроковете за повишение, въпреки че тази дата е била преразгледана по негово искане.

По четвърти до шести въпрос

- 52 Въпроси от четвърти до шести са поставени при условията на евентуалност, в случай че на първи и втори въпрос е даден отрицателен, а на трети въпрос — положителен отговор.
- 53 С оглед на отговорите, дадени на въпроси от първи до трети, не е необходимо произнасяне по въпроси от четвърти до шести.

По съдебните разноски

- 54 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

- 1) Член 2, параграф 1 и параграф 2, буква а), както и член 6, параграф 1 от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите, трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, която, за да прекрати дискриминация, основана на възраст, отчита периодите на обучение и прослужено време, предхождащи навършването на 18-годишна възраст, но същевременно въвежда удължаване с три години на срока за преминаване от първи във втори ранг на всяка категория труд и всяка категория на заплащане единствено по отношение на държавни служители, жертва на посочената дискриминация.
- 2) Членове 9 и 16 от Директива 2000/78 трябва да се тълкуват в смисъл, че държавен служител, който е бил жертва на дискриминация, основана на възраст, произтичаща от начина на определяне на референтната дата, отчитана във връзка с изчисляването на неговото повишение, трябва да може да се ползва от член 2 от тази директива, за да оспори дискриминационните последици от удължаването на сроковете за повишение, въпреки че тази дата е била преразгледана по негово искане.

Подписи